

Tidligere indenrigsminister Thorkild Simonsen

Dato: 18. marts 2005

Opmandens anbefalinger vedrørende kommunedannelser på Lolland. Rudbjerg, Ravnsborg, Nakskov, Maribo, Højreby, Rødby og Holeby kommuner.

Status

Ravnsborg, Rudbjerg og Nakskov kommuner (indbyggere i ny kommune: 24.151)

Ved brev af 13. december 2004 meddelte borgmestrene i Ravnsborg, Rudbjerg og Nakskov kommuner, at de tre kommuner ønsker en sammenlægning til én kommune med ca. 24.000 indbyggere. Kommunerne har i fællesskab udarbejdet rapporten "Vestlolland – nærhed og bæredygtighed" af marts 2004, hvori det konkluderes, at den fremtidige vestlollandske kommune vil kunne leve op til bæredygtighedskravene.

Mindretallene i de tre byråd i Ravnsborg, Rudbjerg og Nakskov kommuner har ved brev af 14. december 2004 meddelt Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at de ønsker en kommunesammenlægning bestående af flere end de tre kommuner. Mindretallene anbefaler en kommunesammenlægning af mindst syv kommuner, gerne understøttet af en folkeafstemning.

Rudbjerg Kommune (Indbyggere i kommunen: 3.503, medlemmer i kommunalbestyrelsen: 13)

- I Rudbjerg Kommune stemte syv byrådsmedlemmer (fem fra Socialdemokratiet, to fra Venstre) for en sammenlægning af de tre kommuner.
- Fem byrådsmedlemmer (tre fra Venstre, to fra Dansk Folkeparti) ønskede anført, at de anbefalede en kommunesammenlægning af bestående af flere end tre kommuner. Den socialdemokratiske gruppe (fem personer) foreslog endvidere, at indenrigsministeren initierer en folkeafstemning om en eller to kommuner på Midt- og Vestlolland, hvis kommunalbestyrelsens forslag mod forventning ikke kan godkendes.

Ravnsborg Kommune (Indbyggere i kommunen: 5.607, medlemmer i kommunalbestyrelsen: 13)

- I Ravnsborg Kommune stemte syv byrådsmedlemmer (seks fra Socialdemokratiet, en fra Dansk Folkeparti) for en sammenlægning af de tre kommuner.
- Seks byrådsmedlemmer (tre fra Venstre, en fra Det Konservative Folkeparti, en fra Medborgerlisten, en fra Alternativlisten (nu Venstre)) tilkendegav, at man ønskede en kommunesammenlægning bestående af flere end tre kommuner.
- Et mindretal på seks byrådsmedlemmer (tre fra Venstre, en fra Det Konservative Folkeparti, en fra Medborgerlisten, en fra Alternativlisten (nu Venstre)) ønskede at opfordre indenrigsministeren til at udskrive folkeafstemning om den kommende kommunestruktur på Lolland-Falster
- Det fremgår af kommunalbestyrelsens beslutningsprotokollat, at Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti, der stemte for sammenlægningen af de tre kommuner, som alternativ er åbne for dannelsen af én kommune på Lolland

Nakskov Kommune (Indbyggere i kommunen: 15.041, medlemmer i kommunalbestyrelsen: 19)

- 13 medlemmer af kommunalbestyrelsen (ni fra SF, fire fra Socialdemokratiet) stemte for en sammenlægning af de tre kommuner.
- Fire medlemmer (en fra Socialdemokratiet, en fra Det Konservative Folkeparti, en fra Venstre, en fra Nakskovlisten) tilkendegav, at man ønskede en kommunesammenlægning bestående af flere end tre kommuner.
- Et mindretal på tre byrådsmedlemmer (en fra Det Konservative Folkeparti, en fra Venstre, en fra Nakskovlisten) ønskede at opfordre indenrigsministeren til at udskrive folkeafstemning om den kommende kommunestruktur på Lolland-Falster

Maribo, Holeby, Højreby og Rødby kommuner (indbyggere i ny kommune: 25.795)

Ved brev af 21. december 2004 meddelte borgmestrene i Maribo, Holeby, Højreby og Rødby kommuner, at de fire kommuner ønsker en sammenlægning til én kommune med ca. 25.000 indbyggere.

Rødby Kommune (Indbyggere i kommunen: 6.646, medlemmer i kommunalbestyrelsen: 15)

- 11 byrådsmedlemmer (fem fra Socialdemokraterne, fem fra Venstre og en fra Det Konservative Folkeparti) stemte for en sammenlægning af de fire kommuner. Fire stemte imod (SFs gruppe).

Maribo Kommune (Indbyggere i kommunen: 11.028, medlemmer i kommunalbestyrelsen: 21)

- Byrådet vedtog enstemmigt en sammenlægning af de fire kommuner.

Højreby Kommune (Indbyggere i kommunen: 4.062, medlemmer i kommunalbestyrelsen: 13)

- Syv byrådsmedlemmer stemte for en sammenlægning af de fire kommuner. Seks byrådsmedlemmer (Socialdemokraternes gruppe) tilkendegav, at man ønskede en kommune bestående af de syv midt- og vestlollandske kommuner.

Holeby Kommune (Indbyggere i kommunen: 4.059, medlemmer i kommunalbestyrelsen: 13)

- 11 byrådsmedlemmer stemte for en sammenlægning af de fire kommuner. To stemte imod (1 fra Det Konservative Folkeparti, 1 fra Dansk Folkeparti).

Hovedproblemstillinger

En række borgere, interesseorganisationer, repræsentanter for erhvervslivet samt kommunalpolitikere fra Lolland har udtrykt bekymring over beslutningsprocessen og de beslutninger om kommunedannelser, den har resulteret i på Lolland. Generelt udtrykkes der bekymring over konsekvenserne for den fremtidige udvikling på øen i forhold til den økonomiske situation, herunder Lollands status som vanskeligt stillet udkantsom-

råde, det fremtidige offentlige serviceniveau, erhvervsudviklingen og udviklingen i beskæftigelsen.

På denne baggrund har forligspartierne bag Aftale om kommunal inddeling af 3. marts 2005 anmodet Thorkild Simonsen om, som opmand at vurdere om de foreslåede kommunedannelser er hensigtsmæssige, samt om at komme med forslag til, hvilke mere hensigtsmæssige kommunedannelser, der efter hans opfattelse vil kunne vinde lokal opbakning, i fald de foreslåede kommunedannelser ikke vurderes at være hensigtsmæssige.

Vurdering af beslutningsprocesserne

I beslutningsgrundlaget for mine overvejelser vedrørende den fremtidige kommuneinddeling i det midt- og vestlollandske område er indgået tilkendegivelser fremsendt dels til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, dels til mig fra kommuner, erhvervsorganisationer, faglige organisationer, politiske organisationer, borgergrupper og borgere. Endvidere har jeg orienteret mig om problemstillingerne på Lolland ved afholdelse af møder med interessenter fra de syv midt- og vestlollandske kommuner, jf. bilag 1.

Indledningsvist skal det bemærkes, at det er mit indtryk, at beslutningen om etableringen af en kommune bestående af Nysted og Sakskøbing kommuner på Lolland samt kommunerne på Falster har påvirket beslutningsprocesserne i de syv midt- og vestlollandske kommuner.

Hovedparten af kommunalpolitikere i de syv midt- og vestlollandske kommuner har overfor mig givet udtryk for, at én kommune bestående af alle 13 kommuner på Lolland og Falster, alternativt én kommune bestående af de ni Lollandske kommuner havde været mere ønskelig end tre kommunedannelser på Lolland-Falster i form af en vestlollandsk kommune bestående af Rudbjerg Kommune, Ravnsborg Kommune og Nakskov Kommune, en midtlollandsk kommune bestående af Højreby kommune, Rødby Kommune, Maribo Kommune og Holeby Kommune, samt en kommune bestående af Nysted og Sakskøbing kommuner samt kommunerne på Falster.

Det er endvidere fra flere sider anført, at en sammenlægning af samtlige lollandske kommuner, alternativt sammenlægning af alle kommuner på Lolland og Falster til én kommune, ville have været en løsning, som kunne vinde flertal blandt borgerne i de syv undersøgte kommuner.

Det ligger imidlertid uden for mit mandat at inddrage Nysted og Sakskøbing kommuner på Lolland samt kommunerne på Falster i løsningsforslag for kommunedannelser omfattende Rudbjerg, Ravnsborg, Nakskov, Maribo, Højreby, Rødby og Holeby kommuner.

Anbefaling vedrørende de foreslåede kommunedannelser

Indledningsvist vil jeg gerne give udtryk for anerkendelse af det betydelige arbejde, som har ligget til grund for kommunalbestyrelsernes indstillinger til indenrigs- og sund-

hedsministeren om den fremtidige kommunedannelse på Midt- og Vestlolland. Kommunalbestyrelserne har således med indstillingerne om sammenlægning af områdets syv kommuner til to kommuner selv fundet frem til løsninger, som lever op til kravene til fremtidig kommunestørrelse.

Det er min opfattelse, at kommunalbestyrelsernes indstillinger bør tillægges stor vægt, jf. også § 3, stk. 2 i forslag til lov om revision af den kommunale inddeling. Jeg har imidlertid som led i mit opdrag søgt nærmere at klarlægge proces og interesser i forbindelse med kommunalbestyrelsernes beslutninger.

Jeg har for det første noteret mig, at der navnlig i Rudbjerg, Ravnsborg og Højreby kommuner er et stort mindretal i kommunalbestyrelsen, der har givet udtryk for et ønske om etablering af en større kommunedannelse end den af flertallet vedtagne. Endvidere har jeg noteret mig, at der fra et mindretal i kommunalbestyrelsen i Rudbjerg, Ravnsborg og Nakskov kommuner er udtrykt ønske om afholdelse af en folkeafstemning om spørgsmålet. Der har i ingen af de syv kommuner været afholdt folkeafstemning om den fremtidige kommunedannelse, hvilket imidlertid heller ikke har været et krav.

De lokale erhvervs-, arbejdsgiver og miljøinteresser samt hovedparten af de hørte arbejdstager/fagbevægelsesinteresser har over for mig formuleret et stærkt ønske om en kommunedannelse bestående af alle syv midt- og vestlollandske kommuner.

Ved en vurdering af hensigtsmæssigheden af den fremtidige kommunedannelse på Lolland er det min opfattelse, at hensynet til den regionale balance i området må tillægges betydelig vægt. Det må således indgå i vurderingen, om der ikke på Lolland-Falster vil kunne opnås en bedre indbyrdes balance ved dannelse af én lollandsk kommune bestående af de syv midt- og vestlollandske kommuner set i lyset af, at der samtidig er dannet én kommune bestående af kommunerne på Falster samt Nysted og Saksø kommune.

En samlet kommune på Midt- og Vestlolland vil have et stærkere afsæt for erhvervsfremmeindsats mv., ligesom kommunen vil være mere økonomisk robust. Disse forhold vil have betydning set i lyset af den økonomiske udvikling i området.

Hertil kommer, at der kan være en bekymring for, om navnlig en vestlollandsk kommune bestående af Rudbjerg, Ravnsborg og Nakskov kommuner over tid vil kunne opretholde en bæredygtig størrelse henset til det hidtidige fald i indbyggertallet i området, jf. også § 3, stk. 1 i forslag til lov om revision af den kommunale inddeling.

Det er min opfattelse, at den mest nærliggende løsning på nuværende tidspunkt er at afprøve den lokale opbakning til en Midt- og Vestlollandske kommunedannelse bestående af én, henholdsvis to kommuner ved at afholde en vejledende folkeafstemning herom.

Alt i alt er det derfor min anbefaling, at borgerne i de syv kommuner gives mulighed for i løbet af april 2005 at stemme om, hvorvidt man ønsker kommunalbestyrelsernes indstilling vedr. etablering af to kommuner på Midt- og Vestlolland fastholdt og godkendt, eller om man ønsker, at der etableres én kommune bestående af Rudbjerg, Ravnsborg, Nakskov, Maribo, Højreby, Rødby og Holeby kommuner. Det er min anbefaling,

at afstemningen foretages samtidigt i alle syv kommuner, og at resultatet i henholdsvis Rudbjerg, Ravensborg og Nakskov under ét og i Maribo, Højreby, Rødby og Holeby under ét bør ligge til grund for den endelige beslutning. En sammenlægning af alle syv kommuner til én kommune vil således fordre et samlet flertal i hvert af de to afstemningsområder.

Jeg går ud fra, at den nærmere tilrettelæggelse af afstemningen sker på grundlag af Indenrigs- og Sundhedsministeriets nærmere anvisninger.

Bilag 1. Mødevirksomhed vedr. kommunedannelser på Lolland

Nedenstående oversigt indeholder oplysninger om de møder opmand Thorkild Simonsen har afholdt med interessenter fra de syv midt- og vestlollandske kommuner:

Tirsdag den 8. marts afholdt Thorkild Simonsen på Ravnsborg Rådhus følgende møder:

Møde med borgmestrene fra den vestlollandske kommunedannelse

Til stede

- Tom Krog Larsen (V), borgmester i Rudbjerg Kommune
- Flemming Bonne Hansen (SF), borgmester i Nakskov Kommune
- Stig Vestergaard (S), borgmester i Ravnsborg Kommune
- Bjarne Hansen, kommunaldirektør i Ravnsborg Kommune

Møde med oppositionen fra den vestlollandske kommunedannelse

Til stede:

- Bent Stryhn, (C), Ravnsborg
- Boye Pedersen, (V), Nakskov
- Henrik W. Møller (C), Rudbjerg

Møde med borgmestrene og kommunaldirektører fra den midtlollandske kommunedannelse

Til stede:

- Bjarne Larsen, borgmester (Lokalliste), Holeby Kommune
- Lillian Køcks, borgmester (SF), Maribo Kommune
- Jytte Friis, borgmester (V), Højreby Kommune
- Hans Ole Sørensen, borgmester (V), Rødby Kommune
- Mogens Mygind, kommunaldirektør, Holeby Kommune
- Trine Riis Jensen, kommunaldirektør, Maribo Kommune
- Thomas Knudsen, kommunaldirektør, Højreby Kommune
- Jørn Unnerup, kommunaldirektør, Rødby kommune

Møde med oppositionen fra den midtlollandske kommunedannelse

Til stede:

- Poul Erik Ibsen (S), Højreby Kommune
- Ole Løvig Simonsen (S), Maribo Kommune
- Jorun Joensen (SF), Rødby Kommune
- Knud Erik Nielsen (S), Holeby Kommune
- Erik Kjelgaard (DF), Holeby Kommune

Møde med erhvervs-, arbejdsgiver- og miljøinteresser på Lolland

Til stede: Repræsentanter fra:

- DA ved formand Jesper Hørberg samt Erik Rosendahl Hansen
- Landboorganisationerne ved formand Henning Rasmussen samt godsejer, formand for Grønt Center Holeby, Jon Krabbe
- Dansk Naturfredningsforening ved bestyrelsesmedlem Sven Larsen

Møde med fagbevægelse på Lolland

Til stede: Repræsentanter fra:

- Metal Nakskov ved formand Willy Engel
- HK Storstrøms Amt ved formand Torben Jensen
- FOA ved formand Anne Bjerregaard
- 3 F, Vestlolland ved formand Jess Hansen
- Metal Midtlolland ved Jim Nielsen og Flemming Pedersen

Willy Engel, Torben Jensen samt Anne Bjerregaard er endvidere repræsentantskabsmedlemmer i LO.